

IN PACE IN IDIPSUM

DORMIAM ET REQUIESCAM

ORIENTUR JUSTITIA

ET ABUNDANTIA PACIS.

PASSEB INVENIT SIBI DOMUM

ETTURTUR NIDUM ALTARIA.

QUI FRUMENTUM

VIII. ÉVF. 1907 9. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 75

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó elsején.

STEPHANKUM NYOMDA R. T.

VIRGO IPSUM, QUEM GENU

IT DEUM ADORAVIT.

SACRIFICIUM DEO

SPIRITUS CONTRIBULATUS.

FLORABUNT SACERDOTES.

PARCE POPOLO TUO.

ECCE AGNUS DEI

ECCE AGNUS DEI

ELECTORUM CONSERVASTI

CUJUS NON SUM DIGNUS...

ÖRÖKDÁRS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom. Dr. Vegele Lajos: I. N. R. I. — Szulik József: Az Oltáriszentség előtt. — Fischer Ágoston: Tiszteletreméltó Eudes János atya élete. — A gyakori és naponkénti szent áldozás. — Fischer Ágoston: Elmélkedés a legméltóságosabb Oltáriszentségről.

I. N. R. I.

EFELIRÁS nélkül csonkának tartom a keresztet. Nélküle sirkeresztnek tartanám a keresztet, eltemetett bűneink szomorú emlékének. Nélküle csak a feszületet találom meg a keresztben, mely az Udvözítő kinjait szemlélteti velem; nélküle tilalomfát látok csak a keresztben, mely az ember tilosbajárásának a bűnhődését jelképezi: pedig a kereszt tanulsága nagyobb, mert a kereszt nemcsak az erőszakos halál jele és eszköze, hanem az életé is, nemcsak átszenvedett kinokról beszél, hanem erőfeszítésre, munkára is szólít, nemcsak ijeszt, hanem biztat is. S a keresztet az élet, az erő, a bizalom szimbolumává és eszközévé ez a négy betű teszi: I. N. R. I.

Általa a kereszt nemcsak egy elhibázott multnak emléke, hanem egy jobb jövőnek a programja is. S már a golgothai keresztben nemcsak Pilátus halálítéletének eszköze van meg, hanem Constantinus labaruma is, a jel, mely harczba szólít s győzelemre visz.

Hogyan került ez az írás a keresztfára, mit hirdet az nekünk onnan? Ez az írás vádirat, melyet a római jog szerint az ítélet végrehajtásánál kifüggeszteni szoktak. És feje fölé tevék az ő ügyét írva: «Ez Jézus, a zsidók királya». Igen, ez az «ügye» az Urnak: hogy királyunk legyen. Ezt az ügyet elintézni jött ő közénk e földre, ezt az ügyet hirdette, védte, s valósította ő meg e földön. Csakhogy a római jog s annak képviselője, Pilátus, nem védte meg Krisztus ügyét, Krisztus királyságát. Védelem helyett, habár kelletlenül is, de mégis halálítéletet hozott az ügy felett, nem gondolva azzal, hogy egy oly király felett, ki lelkeket hódít s a meghódított lelkeket nem jogviszonyokkal, hanem a szíves szeretet vonzalmaival hozza s tartja együtt birodalmában, nem hivatott itélni. «Az én országom nem e világról való.» «Az én országom beünnepel van.» Ami pedig bennünk, szívünk-lelkünk mélyén történik, tömörül vagy bomladozik, a felől «nem ítél a praetor.» A názárethi Jézus királyi

jogczimét, az I. N. R. I.-t nem is a római jog, hanem a praetor, Pilátus gyenge jelleme tette vádirattá.

Krisztus királyi jogát lelkünkhöz elismerni s az ő ügyének szolgálatába állni, csak az erős állja, a gyenge nem bírja. Halljuk csak, hogyan szól az Ur felséglevele lelkünkhöz: «Fiam vagy te s neked adom örökségül a pogányokat s birtokul a föld határait, vasvesszővel fogod kormányozni s mint a cserépedényt, összetöröd őket». (Zsolt. 2, 7.) Ilyen cseréplélek volt Pilátus; nem mert igazat adni Krisztusnak, csak hogy barátja maradhasson a császárnak. S ma is hányan vannak, kiket bánt Krisztus királyi volta s a kereszt felirása, mert féltik miatta a világgal, annak élvezeteivel, a hatalommal és hirnévvel való barátságukat. Ezeknek a kereszt felirata vád, mert Krisztus királyságától féltik élvezeteik s kedvteléseik birodalmát. *Labia nostra a nobis sunt, quis noster Dominus est?* Mienk ajkaink s vele összes érzéseink élvezete, ki parancsolna más benne? «Én — feleli rá a kereszt — a názárethi Jézus, a zsidók királya.»

Mások gunyolódásnak veszik a kereszt feliratát. Így a zsidók. Elmentek Pilátushoz s mondták neki: «ne irjad: a zsidók királya, hanem, hogy: ő így mondotta, a zsidók királya vagyok». Csak mondotta, igen, de mi nem akarjuk, hogy ilyen uralkodjék rajtunk. A mi lelkünknek más király való; olyan, ki tetteinkben a látszatra s nem a szándékra nézzen, ki imáinkban azok hosszúságát s ne mélységét mérje, alamizsnáinknál a pénzre s ne a szivre tekintsen, a ki a fösvenységet takarékoságnak, a kevélységet önérzetnek, az alattomoságot okosságnak, a képmutatást alkalmazkodásnak nevezze. — S nem ez, ki mindenben a lelki szemre a szándékra néz, mely nálunk sandít, a ki az imában a szívet nézi, mely bennük hideg, a ki az alamizsnánál a lelkületet vizsgálja, mely nálunk hamis, a ki az embert egészen a lelkéhez méri s a szerint becsüli. Ilyen király ne uralkodjék rajtunk, mert az ő királysága metsző guny a mi felfogásunkra, törekvéseinkre, életszokásainkra. Mi az élet sulypontját a földre hoztuk, látszatra építettük s ime, most egy férfiú jön közénk, ki királynak hivatja magát s az élet urának, s az ő szemében leghosszabb imádságunk nem ér fel a Miatyánkkal, ezüstpénzeink a vámos garasával, Salamon káprázatos pompája a liliom ékességével, egy élemedett ember sokat hányatott lelke egy gyermek gyanutlan lelkével. Az ő királyi joga keserű guny nekünk, az ő felséglevele a keresztén gunyirat. *Nolumus hunc regnare super nos.*

Ugy a pogány, mint a zsidó lelkületet, mondjuk modern szóval: életfelfogást bántotta s bántja ma is a kereszt négy betűje, négy szava. Nekik egy amolyan kereszt jobb lenne, melyen csak a szenvedő Megváltót lássák, de feledhessék a hatalmas királyt. Számuk ma sem kevesebb, mint régen. Krisztus «ügye» ma is gyűlöletes sok embernek,

mert miatta nem «szabad» erkölcsileg az élet kiélvezése minden irányban, minden módon; a kereszt felirata ma is keserű guny soknak, mert csalódnak az ő királyságában, melyben az élet fűszere az élvezet helyett a lemondás, értéke a siker helyett a szándék.

A keresztény lélek számára a kereszt felirata mélységes gondolatoknak és vágyaknak lett forrása. Nemrég jutott kezembe Roseggernek legújabb vallásos munkája. Címe egy a keresztirattal: I. N. R. I. (Volksausgabe. Leipzig 1906.) A mikor az Ur szenvedésének érzelmes és poetikus leírását adja, egy szegény bűnöst hoz elsőnek a kereszthez. S a keresztről a négy betű messziről kiáltja neki: In Noth Rufe Ihn. Nyomorúságodban neki szólj, hozzája fordulj. S bizonyságul a kereszt betűi fényleni kezdenek s szellők hangján jön a keresztről a biztatás: Iesus Nähe Rettet Ihn. Az Ur közelsége segít rajta . . . Majd a nap nyugtával az a keleti aggastyán, ki a pusztából való, hol a nagy gondolatok élnek, a fáradt öreg, ki a szívtelen Ahasverusra az örök nyugtalanság átkát mondotta, Jeruzsálembe jön egy kőfaragóhoz. Goldolja, hogy itt már az ideje sirkőről gondoskodni magának. S a sirkőbe e négy betűt akarja vágatni: I. N. R. I.

— Talán te is a názáretihez szegődtél? — kérdi tőle a kőfaragó.

— Mit kérded te azt?

— Mert ez az ő keresztjének felirata. Tudod, mit jelent? Egy tanítványától hallottam, hogy az örök élet betűi azok.

Nekem pedig siríratom, — mondja az öreg indus. In Nirwana Ruhe Ich. Nyugalmam a megsemmisülés.

Igen, a fáradt életunta lélek, legyen az a Gobi sivatag vidékéről, vagy a német filozófia tájékairól, keleti buddhista, vagy nyugati pesszimista, egyaránt sirt keres magának, sirírat kell neki, melyet az igaz vallás nevében tarthasson helyesnek. Az ilyen lélek boldogulásának legnagyobb ellenségét az életben, az összes pozitív jók anyjában látja s épen ezért siríratát ne a keresztfán keresse, mert az az élet fája azóta, hogy az élet Ura meghalt rajta. Az a jeruzsálemi kőfaragó jól hallotta: a kereszt négy betűje, négy szava életet ígérő, életre biztató ígék, ez az Ur tanítványainak helyes meggyőződése.

Az Ur királysága az élet. Igazi lelki nagyhatalom. Határa nincs, idők járása nem érdekli, nem véníti, erejében törhetetlen, törekvésében feltartóztatlan, ajándékaiban kifogyhatatlan. Talaja nem róna, vagy hegység, sivatag vagy láp, hanem a lélek végtelen gondolataival és mély érzéseivel; története nem századok és évezredek változásaihoz van mérve; hanem a lélek örökké ifju vágyaihoz és sejtéseihez; eszközei nem jog és politika, hanem kegyelem és igazság; ajándéka nem kultúra vagy a földi jólét biztonsága, hanem «az a meggyőződés, hogy fiai vagyunk az

Istennek; az a megnyugvás, hogy hozzásimulva, az ő erejével mindent legyőzünk; az a béke, melyet az Isten szeretete fektet szívünkbe; az így hangolt belső világ a legnagyobb tény, a legédesebb élvezet, a legnyugodtabb öntudat, melyet átélni lehet: ez az Isten országa». (Prohászka, Dominus Jesus, 61.)

A ki így érti és így éli fel az Isten országát önmagában, az nem vágyódik sir után, az nem fordul el a világtól, nem kívánczik a pusztákba, annak kedves az élet, mert termékeny, szép az élet, mert a szépséges örök élet praeludiuma. A szentatyák gyakran beszélnek szinfóniás lelkekről, melyek magukba fogadják az örök isteni szándékok sugallatait s az isteni életnek, ennek az actus purusnak beléjük került rezgéseit melódiákba fejlesztik rázórgésükkal. Ezen életrezgések felett király az Ur Krisztus, de uralma nem más, mint a művészé, ki a legkülönfélébb hangokat illeszti egységes akkordokba; uralom, de egészen szellemi, melynek hatalma úgy hozza egy birodalomba az élet kegyelmes kirezgéseit, hogy szépséget, erőt s állhatatosságot juttat mindjárt nekik.

Ezen krisztusi élet rezeget át szent Pál lelkén, mikor maga érzi, hogy benne már nem a tarzusi Pál, hanem a názárethi Krisztus él; tőle lesz oszloperőssé a gyalázatosság helyén Lucia; Délamerika első virága, a rózsaaarczu limai Róza miatta lett ellensége szépségének; ezen élet láza hevítette Alcantara Péterjét annyira, hogy szabadba kellett menekülnie, hogy szívét lehűtse, szent Venczelt annyira, hogy templomba menet izzó lett lábai alatt a föld, avellinoi Andrást pedig annyira, hogy egy processióról haza felé tartva, a szélről kioltott fáklya helyett testével tudott világítani szakadó esőben társainak.

Görögöt és barbárt egyaránt megmozdított ez az élet, zsidó és pogány között nem ismert különbséget, a rabszolgák ergastulumába épügy benyitott, mint a gazdagok atriumaiba, a germán nem állhatott ellen neki, a nomád nem szökött el előle, ez az élet a merre lélekre talál: ránéz, megindul, halad s uralomra jut. Itendit, prospere procedit et regnat s uralmának eszköze nem a hatalom, hanem szemre, életrevalósága s szépsége: Specie et pulchritudine tua, intende, prospere procede et regna.

S mikor arra gondolok, hogy szent Venczel templomba menet, Andreas Avellini pedig provizióról jövet, égtek a krisztusi élet lázától, új gondolatok kínálkoznak: hogy ez az élet különösen az Oltáriszentség közelében, az ő közelségétől ég s belőle táplálkozik. Hogy az Oltáriszentség valóban felség, a szentségház trónus, hogy az Ur felséglevele a kereszten igen szép tabernaculum-felirat lehetne, akár az alfa és ómega betűk, hogy a kereszt négy betűje ott lehetne magán a szent ostyán is, hol most az a három van, I H S..... Vagy a felséges Szentségnek nem «ügye» uralkodni, nem célja: uralomra segíteni bennünk Krisztus szellemét?

Dr. Vegele Lajos.

AZ OLTÁRISZENTSÉG ELŐTT.

I.

Meglátogatlak ime,
Rejtett nagy Istenem,
Belátva, hogy nyugalمام
Csak nálad lelhetem.

Maradj te most mögöttem,
Zajongó nagy világ!
Tudom: tebenned minden
Múló, mint a virág.

Mik is valának egykor
Magasztos álmaim?
Hát mi a délibáb a
Sík róna fáin?

A boldogság patakja
Előttem csörgedett;
S hajh Tantalusznak szomja
Epeszté keblemet!

Gyönyört, világ, ha nyujtál,
Az is csak bűt ada:
Remélni és csalódní;
Ez élünk folyama.

De nem csalódom föbbé
Tőled bucsut vevén!
Mit oly soká kerestem,
Nyugalمام föllelém.

Jó pásztor, Édes Jézus,
Őrizd meg juhodat,
Hogy el ne veszszek újra:
Add szent malasztodat.

S mindig meglátogatlak,
Rejtett nagy Istenem,
Belátva, nyugtom, üdvem
Csak nálad lelhetem!

II.

Ismét megbánta a világ,
Ismét vérzik szivem.
Gyógyítsd meg, édes Jézusom,
Táfonzó szivsebem!

Oh boldog én, ki meglelém
Valódi orvosom!
Ha fáj a szivem, ezután
Mindig eléd hozom.

Úr Jézus, áldott Istenem,
Szived megnyitfátád,
Mely szüntelen csorgatja most
Gyógyító balzsamát.

Oh jertek, jertek szenvedők!
Bármily nagy sebetek.
E balzsam minden sebre jó,
Ide siessetek!

III.

Kerestem e sötét világon
Egy hű barátot s nem lelék,
Kinek szerelme éjszakámon
Csillag gyanánt fündöklenék.

Oh nincs tehát e nagy világon
Egyetlen érező kebel,
Hogy földerítse árva szivem,
Mely bánatájban hervad el.

Boldogtalan! barát után jársz
S mellőzöd azt, ki vár reád.
A szeretetnek szentségében
Az Úr Jézus e hű barát.

Ki életét adá teérted,
Hogy rajt megváltsa lelkedet
S hogy — árva bár — ne légy magadra,
Örökre itt marad veled.

A mennynek annyi üdve, bája,
Neki hiába mosolyog;
Magas kedvét abban találja:
Az emberekkel társalog.

Imádlak, édes Üdvözítőm,
Kiolthatatlan szeretet!
Im, a ki csillagot sem leltem,
Örök fényű napot lelek!

Dicső nap! égi szent sugárod
Hasson be szívem mélyibe;
Tőled legyen, neked viruljon
Szívemnek minden érzete!

IV.

Imádlak, Jézusom,
Oh élet kenyere!
Ki lelkeim üdvéért
Jövé a földre le.

Mint koldus éhezőn
Szinedhez járulok,
Az éhemet csupán
Te csillapíthatod.

Lelkem, miként a sas
A test körül repes,
Akként szállong feléd;
Mert érted epedez.

Oh jöjj szívembe hát,
En édes Jézusom!
Minden gerjelmemet
Tenéked áldozom.

Nem kell a nagy világ
Százféle kincse, nem!
Az én kincsem te vagy:
Istenem, mindenem!

V.

Vándor vagyok kietlen pusztaságon.
Forró napsugár süti fejemet,
Hol, hol lelem megnyugtató oázom?
Sorvasztó szél emészti keblemet.

Szememből könnyeim kiszáradának,
Nyelvem szájpadrólomhoz tapadt.
Beilleném új bujdosó Hágárnak.
Hév szomjuságtól összeroskadok.

Világ! te vagy kietlen pusztaságom,
Tikkasztó napsugár a szenvedély;
S mely elhervasztja édes ifjúságom,
A sok kísértet az emészto szél.

Oh Isten háza, béke szent oáza,
Borítsd reám enyhítő árnyadat;
Ur Jézusom, malasztok szent forrása,
Oltsd el kegyeddel égő szomjamat.

Oh bár lehetnék mindig itt tenálad,
Sátradba nem hat gyötrő szenvedély.
Itten lelek csak biztos sziklaszálat,
Hol megtörik minden kísértetszél.

A menny előizét élvezhetem már,
Midőn szent tested s véredef veszem,
S habár reám még újabb küzdelem vár,
Nem csüggedek, kegyelmed lesz velem!

VI.

Oh ennyi jószág, ennyi szeretet!
Ily nagylelkűség, ennyi áldozat!
Nem volt elég, egy drága életet
Áldozni értünk, ő még többet ad.

Mi itt a földön annyit zokogunk,
Lelkünk egy jobb hazába vágyik át.
S te, drága, jó megváltó Jézusunk,
A földre jösz, elhagyva jobb hazád
Sebekkel elborított szent tested
Ezer malaszt áldott forrása lőn.
Szelid szived magához édesget,
Enyhitni vágyva minden szenvedőn.

Oh ennyi jószág, ennyi szeretet!
S én ezt méltán becsülni nem tudám.
Hátat fordíték, Jézusom, neked,
És jártam a hiu világ után.

Szelid szived hívását megvetém.
Föl nem fogám ezer malasztodat.
Sőt vétkeimmel szived átverem
És fölnyitám száz sebforrásodat.

Oh bűnbánatnak terhes föllege,
Árnyad borítsa el bűnös szívem!
Keserves — édes könnyek eseje,
Indulj, áradj meg siró szememen!

Minden könnycseppem balzsamcsepp le-
Hogy behegeszsze fölnyitott sebedet; [gyen,
S mivel kegyelmed olyan végtelen,
Fogadj föl újra, Jézus, engemet!

Hisz nézd, sirok s mint Saul imádkozom,
Szégyelve elfödöm bus arczomat,
Megtört szívem szivednek átadom,
S kegyeddel újra kezdem harczomat.

S küzdök; meghalni is később leszek,
Mint új fájdalmat adni teneked.
Ki eddig bűneimmel vertelek,
Eztán megosztom szent keresztedet!

Szulik József.

Tiszteletreméltó Eudes János atya élete.

I. FEJEZET.

Eudes János első évei (1601—1631.).

ASÉEZI egyházmegyében, nem messze Argentától, óriási szilfa lombjai alatt elrejtve egyszerű templom áll. Ez a ri-i plébániai templom, a mely ma is csaknem olyan, mint a milyen már a XVI. században volt.

Ez időben a város egyik házában szerény orvos lakott: *Eudes Izsák*.

A pestis megfosztotta fivérétől és őt arra birta, hogy papi hivatásáról lemondjon, a nélkül azonban, hogy egyszersmind vallási meggyőződésében is megingatta volna.

Hivatása gyakorlatával a zsolozsma naponként való elmondását kötötte össze.

Idejét nemcsak a testi betegségek gyógyítására fordította, hanem arra is, hogy a betegeknek lelki üdvösségükre nézve is jó tanácsokkal szolgáljon.

Erényes nőt választott nejéül: Corbin Márhát, a ki józan, szolid, szellemes, rendkívül erélyes jellemmel volt megáldva.

* * *

Ez arról értesült egy napon, hogy a kor helytelen gondolkodása miatt atyja párbajt vivott és meghalt.

A szégyent és botrányt el akarván kerülni, a halottat egyik földjén azonnal eltemette és a földet az éj folyamán egészen fölszántotta.

A királyi hivatalnokok teljesen zavarba jöttek, mikor másnap a hivatalos látogatás felvételére megérkeztek. A lehetetlenné vált vizsgálatról le kellett mondaniok.

* * *

A házaspár vigasztalhatatlan volt amiatt, hogy gyermek nélkül maradnak.

Egybekelésük után azért harmadik évre fogadást tettek, hogy a touraillesi plébánia területén levő Miasszonyunk kegyelmi helyére fognak zarándokolni, ha Isten őket gyermekkel megáldja.

Könyörgésük meghallgattatott.

Mind a ketten örömmel tették meg a hat mértföldet a kegyelmi helyig és vissza.

Hálát adtak Istennek, ámbár még fel nem foghatták, mily nagy kincs birtokába jutnak.

1601. év november 14-én fiuk született, a kit *Jánosnak* neveztek el.

Ez az a gyermek, az imádság gyümölcse, a kinek élete történetébe kezdünk.

A nagyszámu családnak ő az elsőszülöttje. Négy nővére és három fivére volt ugyanis.

Nagy teher ez az orvosra, a kinek birtoka csupán néhány hold föld a ri-i plébánia területén a mezerai helyen és a houai völgyben.

A mezerai fás föld nevet adott Eudes második fiának, Ferencznek, a kiváló irónak, a ki «Francziaország történetével» lett ismertté és a ki a franczia akadémia titkára volt.

A harmadik, Eudes Károly, melléknevén Houai, kevésbbé ugyan hires; de szolgálatkészségével és jellemzilárdságával Argentanban, a hol sebészkedett, kiváló szolgálatokat tett.

1638-ban Argentanban a pestis dühöngött. Ez alkalmul szolgált neki buzgósága kifejtésére.

«A pusztulás oly nagy volt — mondja az egyik akkori krónikás — hogy a Fő-utca talaját fü borította. Az utcán nem lehetett mást látni menni-jönni, járni-kelni, mint a sebészt, Eudes Károlyt, a houai földesurat, Mezerai és Eudes atya fivérét (a mint szent Tamás külső városban, Bordeaux földesurnál járt orvosságért, melyet neki az utcán átadtak) vagy még a taligást, a ki a betegeket és a halottakat vitte.

Houai Károly nem kevesebb elszántságot tanusított, mint városi tanácsos, hogy Argentan érdekeit megvédje.

A kormányzó ugyanis, gróf Grancey, arra vállalkozott, hogy a város falait lerontja. Az óratornyot le is akarta már rombolni. A polgárok azonban ezt, mint remek emléket, meg akarták tartani; de Francziaország tábornagyával ellenkezni senki sem mert.

Egyedül Houai Károly állt ki a sikra.

— Ki vagy és honnan jössz — kiáltá dühösen a gróf — a ki rendelemnek ellene mersz szegülni?

— Mi három fivér vagyunk, felelte a szerény sebész. — Mi mind a hárman az igazságért rajongunk; az elsőszülött szónoklatával hirdeti, a második ír róla; én pedig az utolsó leheletemig védeni fogom.

A torony meg lett mentve és fennált egészen 1727-ig.

De térjünk vissza tárgyunkhoz, a melynek minket most már egyedül kell elfoglalnia.

Eudes János, a ki születésétől fogva szüz Máriának lett felajánlva és Isten tervei szerint, a XVII. század egyik legbuzgóbb apostolává kelle válnia: jámborságával és Jézus és Mária iránt való szeretetével korán föltűnt.

A ri-i templomban még látható az a régi gyámoszlop, a mely mögött őt, távolléte miatt nyugtalankodó anyja, nem egyszer meglepte, a mint imádságba volt merülve.

Kilencz éves korában a szelidség csodálatraméltó példáját adta.

Desdiguers, az egyik társa, őt arczul ütötte; ő pedig letérdelt előtte és mondá: «üss a másik orcámra is!»

A gyöngéd lelületű Jánost a szomszéd plébánia egyik szentéletű papjára, Blavetta Jakabra bízta, a ki őt gyorsan ragadta elő a tudományokban és az első szent áldozás nagy tényére szorgalmasan előkészíté.

A fiatal Eudes, a mint növekedett korban és testben: az ájtatosságban és az erények gyakorlatában is mindinkább erősödött.

14 éves korában szűz Mária szobra elé térdelt; szűz Máriát titkon jegyeséül választá és ujjára gyűrűt vont, jeléül eme tiszta szövetségnek, a melyhez mindenkor hű is maradt.

Ez a bölcs elővigyázat nem is veszett kárba.

Jánost 1615-ben Caenba küldték, hogy tanulmányait a Jézustársasági atyák külső iskoláiban végezze.

Az ifjunak a városban félig protestáns és kicsapongó ifjuság között kellett laknia.

Ő mégis meg tudta magát óvni. Gyakran járult ugyanis a szentségekhez és szabad idején a templomban órák hosszat elmádkozott.

Társai: ájtatos, jámbor Eudesnek nevezték el.

A Kollégiumban, oda érkezése óta, a legbuzgóbb tagokból a boldogságos szűz Máriának szentelt Tanulók Kongregációja keletkezett.

A boldogságos szűz Mária iránt való eme gyermeki szeretete, a melyet teljes életén át mindvégig megőrzött, minden veszélytől megóvta; mindaddig, míg csak a szónoklati tanulmányok befejeztével családjába vissza nem tért, azzal a legerősebb elhatározással, hogy magát Isten szolgálatár szenteli.

Atyjának azonban más volt a terve. Ri-hez kívánta kötni és azért fiatal, jámbor, gazdag és szép leányt szemelt ki számára.

Kedves kirándulást rendezett a két család; de János felismerte a hálót és a fiatal személy iránt közönyös maradt.

Izsák számításában csalódott. Visszajövet kérdé fiától: «Mit akarsz? A választás talán nem szerencsés?»

Az ifju tervét eleddig még nem merte nyilvánítani. Most azonban elérkezettnek látta az időt az őszinte nyilatkozatra.

Állhatatossága minden akadályt legyőzött.

1620. szeptember 19-én Séezben Camus ő méltósága kezéből fölvette a tonzurát és a kisebb rendeket.

Ujból Caenbe ment — a hittudományok elsajátítására.

Itt a tökéletesebb élet vágya fogamzott meg benne; minek folytán elhatározá, hogy a Berütle által 11 év előtt alapított Oratorium Kongregációba lép be.

Mikor Ri-be visszatért, szülői beleegyezését igyekvék megnyerni.

Ellenállásukon azonban diadalmaskodni nem birt. Lóra ült és Páris felé tartott.

Két, vagy három mértföldnyit lovagolt már, mikor lova megállt és tovább menni nem akart.

János ezt a Gondviselés figyelmeztetésének vevé. Visszatért övéihez, remélvén, hogy a szülői beleegyezést most már megnyeri.

Legnagyobb öröme ez alkalommal szerencsés volt.

Azonnal jelentkezett Berulle előtt.

«Soha sem lehetett oly buzgó ujonczot látni, mint János» — mondta róla P. Martine atya.

A fiatal növendékpap Séezben subdiaconussá, Bayenben diaconussá és végül Párisban 1625. deczember 20-án pappá szenteltetett.

Elgyengült. Az oratoriánok kénytelenek voltak őt két évre Páris mellé, mezei házukba küldeni.

Alig, hogy meggyógyult, megtudta, hogy a séezi egyházmegyében pestis dul.

A betegek ápolására engedelmet kért és nyert is.

Breviáriumával és hordozható oltárával gyalog indult el. Meglátogatta szent Kristófot, Mártont, Vrignyt, Avoimest.

Ámde senki sem akart neki szállást adni, mint olyannak, a ki egész életét a betegek ágya mellett tölti.

Lőrincz nevű szegény pap mégis megosztotta vele hajlékát és kenyerét.

A két szent pap 1627. augusztus 25-ike óta Mindenszentekig naponként jártak a haldoklókhoz, gyakran még éjjel is, hogy őket a vallás vigasztalásaiban részesítsék.

A csapás megszűnt. Eudes atya rendeletet kapott, hogy Caenbe, az Oratoriumok hazájába térjen vissza.

Alig jött meg: a betegség a városban is kitört.

Ismét kért engedelmet a pestisek gondozására.

Hogy azonban rendtársait veszélynek ki ne tegye: éjjel a mezőség közepén egy hordóba vonult. E mezőt azután hosszú időn át a szent rét-jének nevezték.

Eudes atya e hordóban étkezett és aludt. A szükséges élelmet naponként a Szentháromság apátja küldte neki oda.

A rendházba nem járt. Csak akkor ment oda, mikor a főnökének volt segítségére szüksége, aki karjai közt meg is halt, valamint két társának, a kik a ragályt szintén elkapták.

A fáradtságtól kimerülve, folytonos lázba esett, amely hosszú időn át gyötörte.

Végre meggyógyult; mire legott misszió-munkára készült.

II. FEJEZET.

Eudes atya missiói. (1631—1675.)

Eudes atya, alig lábadt föl betegségéből, új buzgóságra gyulladt és magát 40 éven át oly apostoli munkáknak szentelte, a melyeket jegyzékbe nem foglalhatunk.

Nem szólva a lelkigyakorlatokról, az adventekről, a nagyböjtökről, a melyeken prédikált: 112 missiót sorolnak föl, a melyeknek ő volt a lelke és igazgatója.

Beszédeivel és példáival a lelkipásztorokat úgy, mint a hiveket kötelességeik teljesítésére és az erények gyakorlatára egyaránt el tudta ragadni.

Ennek a kornak a tudatlanságát és ledérségét manap nehéz elképzelnünk.

A szellemeket főleg két csapás rendítette meg alapjukban: a Kálvin eretneksége és a polgárháború.

Maga a papság is, megfeledkezvén kötelességeiről, a hiveket lelki segítség, sőt gyakran szentségek nélkül is magukra hagyta.

A nép, főleg a vidéken, az evangélium legelemibb igazságait sem ismerte.

Kicsapongásra, hamis esküre és gyilkosságra vetemedett.

Ily általános és ily nagy baj ellen komoly orvosságokat kellett alkalmazni: a népet oktatni, a bűnt kiirtani, a szentségek gyakori használatát szokásba hozni.

Meg is írta Eudes atya mélt. ft. Vieuville rennesi püspök urnak a következőket:

«Hogy a missió az erkölcsökben némi változást idézzon elő, hogy a bűnöket és a rossz szokásokat kiirtsa, ahhoz szükséges, hogy legalább 7—8 hétig tartson.

A legkisebb falusi plébánián is, teljes hat hétnél kevesebb ideig nem tartunk missiót; máskülönben a baj csak elpalástoltatnék, de meg nem gyógyíttatnék; a rossz fűvek letépetnének, de gyökerestül ki nem irtatnának; hűhót, zajt ütnénk csupán, de gyümölcsöket nem teremnénk».

Hogy ezek a missiók hatásosabbak legyenek: Eudes atya igen bölcs szabályokat állított össze.

Minden pap, mielőtt a missiót elkezdené, előbb háromnapos lelkigyakorlattal készült reá.

A missió alatt a missionáriusok számára hetenkint egy lelki konferenciát tartott.

A missió a legnagyobb ünnepélyességgel és a szomszéd plébános jelenléte mellett nyílt meg.

A lelkigyakorlatokban való részvételre az egész vidéket meghívták.

Eudes atyának gyakran kellett néha 10, 15, sőt 30 ezer ember előtt is nyilvánosan prédikálnia.

A gyóntatószékek reggeltől estig el voltak foglalva.

«Mi ott huszonötön munkálkodunk — írta a bátor apostol — de 50 munkás sem lenne elég».

Sokan — úgy mondják történetiróik — 4—5 napon át is a templomban maradtak, még pedig reggeltől estig, amig meggyónhattak; csupán darab száraz kenyeret ettek titokban.

«A falusi szegény emberek végtelen sokaságát lehetett ott látni. 6, 7, 15 mérföldről, sőt néha még messzebbről is, a kiket a tél zordonsága sem riasztott vissza».

A reggeli imádságot térdenállva mondták el és hogy arra a népet is megtanítsák: azt szóról-szóra és lassan ismételték.

Ezt a beszéd követte.

Fél 1-től 2 óráig a káté ideje volt, a mely után az esti imádságot mondták el.

A városokban naponként két beszédet tartottak, valamint vasárnapokon a falukon.

Vasárnap és csütörtök az általános áldozás napjai voltak. Az áldozásokat jámbor buzditások előzték meg és követték.

Végül a missió befejezésénél, az ünnepélyes körmeneten, a különféle plébániákon 20—25 lobogót lehetett látni.

Megtörtént akkor, hogy Eudes atya szabad ég alatt megszámlálhatatlan hallgatók előtt beszélt, a kiket könnyekig megindított.

Nagyon hosszúra nyulnék, ha közölni óhajtanám azoknak a plébániáknak jegyzékét, a hol az evangéliumot hirdette; a bayeuxi, a lissieuxi, a seézi, a contancesi, a rennesi egyházmegyékben stb.

1642-ben 30 pappal együtt Rouenben három hónapnál tovább fáradt.

Harlay érsek tanuja buzgóságának és szentségének, nyílt levélben a normandiai összes missiók fejévé nevezte ki.

Egy összejövetelen, Valognesben a tömeg oly nagy volt, hogy egész nap a kastély mögött levő nagy téren kellett prédikálnia.

«Harmincezeren — mondja Costit atya — a legtávolabbiak úgy, mint a legközelebb állók, egyformán hallották».

De a valognesiek finnyás és bírálgó szelleme e missiót nagyon megnehezítette.

Néha a legjobb szónokok se értek el semmi eredményt, mivel egy csoport ifju hajadon jogot követelt magának az egész beszéd félremagyarázására.

Eudes atya azért egyik társát azzal bizta meg, hogy e bajon segítsen.

Ekkor Manchon atya az egész várost rendkívüli beszédre hívta meg. Erre természetesen az a finnyás csoport is megjelent.

A szónok jól átgondolt és a valognesi lakókat nagyon méltató bevezetése után mondá: «Különös, hogy a gyöngéd nemnek külön is kell szólni, mert köztetek a hajadonok csoportja egészen más véleményen van. Csoportjuknak azonban nincs feje és én csak egyet tudnék, a ki hozzájuk illenék, Balaam szamarát».

A szónok ajánlását mindenki helyeselte, csak a szegény akademikusok nem, a kik összejöveteleikkel föl is hagytak, minthogy az ajánlott elnök nem volt inyökre.

1647-ben Eudes atya Autunban háromhónapos missiόν prédikált s helyreállította a régi szállást, ujat emeltetett és a ledér álarczos mulatságokat, a melyek éjjeli bállal és mindennemű kicsapongásokkal végződtek, megszüntette.

A fiatalok minden évben ugyanis, szent Bálint napján, álruhába öltözködtek és Valentinoknak, Bálintoknak, neveztettek. Fejüket, a ki őket igazgatta, a «bolondságok anyja»-nak hívták.

Eudes atya azonban a ledér ifjakra oly befolyást gyakorolt, hogy 1648-ban a boldogságos Szűzhöz vezetett nyilvános zarándoklat váltotta föl ez álarczos mulatságokat; sőt maga a *bolondságok anyja*, valamint gyermekei is a szentáldozáshoz járultak.

A buzgó szónok ugyanily eredményt ért el 1648-ban Beauneben, a hol immár szokássá vált sulyos rendetlenséget szüntetett meg.

Husvétvasárnapján ugyanis az áldáskor a városi ifjak és a gyermekek találkát, összejövetelt rendeztek, az «O filii et filiae» szövegét gunyra fordítva a városon keresztül-kasul énekelték és az «Allelujá»-t a legilletlenebb módon üvöltötték, kiabálták.

1651-ben Eudes atyát, Olier, a Saint Sulpice-i plebános, ugyan e nevű papnevelő és társaság létesítője, Párisba hívta.

«Ez a szent ember — mondja Olier életírója — barátját, Eudes atyát, az eudisták kongregációjának alapítóját, általános missió vezetésére, mint főnököt, meghívta. Nem ismert senkit se, a ki Isten igéjét jobban birta volna hirdetni és nagyobb megtéréseket eszközölni, mint ez a rendkívüli ember, a kit a *százada csodájának* hívott.»

Ez a missió, a mely az egész bőjtön át tartott, mindazt eredményezte, a mit tőle Olier várt.

1660-ban Eudes atya Párisba visszatért, hogy két új missiόν prédikáljon Páris egyik helyén, a Quinze-Vingts-ben és a Saint-Germain des Prés-ben.

Az előbbiről páli szent Vincze így ír: «Eudes atya vezetése alatt néhány normandi pap Párisban csodálatos áldással missiót tartott. A Quinze-Vingts udvara elég tág, de szűk lett mindazok befogadására, a kik a prédikációra jöttek».

A jámbor missionáriusnak egyszerre 10—12 főpap segített.

VII. Sándor úgy értesült, hogy e missió gyümölcseihez semmi se hasonlítható.

Saint-Germain des Prés-ben az első oktatáson annyian voltak — írja Manchon atya — hogy az apátság minden zege-zugát elfoglalták a hallgatók és még több, mint 3000 személynek vissza kellett térnie, mivel be nem juthattak.

A záróbeszédben Eudes atya üdvözölte az anyakirálynét, hogy a lelki-gyakorlatokon részt vett; de birt azzal a bátorsággal is, hogy nyilvánosan felsorolja az akkor közönséges visszaéléseket, az eretnekséget, a rossz könyveket, a közkinctár ügynökeinek zsarolásait, az egyházi javak önkéntes adományozását. Kérte a királynét, szüntetné meg mindeme rendetlenségeket.

A királyné legkevésbé se sértődött meg. Egész udvarával gyalog kívánt a körmenettel tartani, a mely a Saint Sulpice-i papnevelőbe vonult.

Itt fényes oltár emelkedett, a melyet több, mint 500 egyházi ruhába öltözött pap vett körül.

Eudes atya fölment a lépcsőkön és az Oltáriszentséget az oltárra letette.

Azután elragadtatva ily környezet látásától, XIV. Lajosnak házassága után való ünnepélyes bevonulására czélozva, fölkiáltott:

«Ti mindnyájan, a kik ez utóbbi napokban annyira ismételtétek a földi fejedelem előtt, hogy: Éljen a király! nem hódolnátok-e velem együtt a mennyország királyának?»

Alig fejezte be szavait, mire minden ajk és minden sziv fölvilla-nyozva, e kiáltásba tört ki: *Éljen Jézus!*

1673-ban ismét nyílt alkalma Saint Germain-en-Laye-ben 15 napon át az udvar előtt beszélnie.

Eudes atya utolsó missióján, 64 éves korában Saint-Lou-ban prédikált.

Magas kora mellett is mindennap nyilvános helyen kellett beszélnie. A gyónni vágyók oly sokan voltak, hogy husz pap se volt számukra elég.

Eudes atya ott egymaga 12 hugonottát térített meg.

Eudes atya apostoli munkáinak csak egyszerű és nagyon fogyatékos jegyzékét nyújtottuk. Mégis ily jól betöltött életet ki ne csodálna és ki ne képzelné, hogy ugyanakkor egyidejűleg mily sok művet létesített sikerrel, a melyekről még szólnunk kell.

III. FEJEZET.

A papnevelő-intézetek alapítása.

A XVII. század elején Franciaországban papnevelő-intézet nem volt. A kik a papi pályára készültek, kényük-kedvük szerint abban a városban lakhattak, a hol az egyetemi tanfolyamot végezni bírták.

A szent rendek fölvételére, fölszentelésük előtt pár nappal, alig, hogy rövid lelkigyakorlatokkal készültek.

A papság még se vágyott komolyabb kiképzésre.

A polgárháboru és Kálvin eretneksége a fegyelem, a buzgóság és az önzetlenség szellemétől magát a papságot is megfosztá.

Eudes atya is, valamint a többi ezidőbeli szent egyének mind, mint Olier, páli szent Vincze stb., a dolgok ily állása miatt fájó szívvvel panaszkodtak és papnevelő-intézetek alapításáról gondoskodtak.

Ez egyébként a tridenti szent zsinatnak és a francia papság 1625-iki gyűlésének határozott kívánsága is volt.

Eudes atya hiába könyörgött evégből előljáróinál és Oratorianrend-társainál. Ők a kollégium munkáival voltak elfoglalva.

1642-ben Eudes atya, Richelieu bíboros meghívására, a ki őt a papság megjavítására ösztönözte és Cospean lisieuxi püspök buzdítására, a kivel tanácskozott, elhatározta, hogy az Oratorian-rendet, a melyhez őt semmi-féle fogadalom se fűzte elhagyja és Caenben nagy papnevelő-intézetet alapított.

Az engedélylevélnek a királytól való kieszközlésére Angennes, bayeuxi püspök ajánlkozott.

A papnevelő-intézet megalapított.

A fölszentelendők oda mentek, hogy hivatásukat és ennek kötelességeit megtanulják; a papok pedig, hogy ott elmélkedjenek és Istenhez imádkozzanak.

1658-tól Eudes atya 350 fölszentelendőt állíthatott új püspöke elé.

Ez volt a negyedik papnevelő, a mely Franciaországban alapított.

Az előbbi három Párisban emeltetett 1642-ben: a *Vaugirard*-féle, a mely Olier óta a Sant Sulpice-i néven ismeretes; azután a páli szent Vincze alapítása a *Jó Gyermek*ek néven és a *Saint Magloir*-féle.

Az első helyiségek szűkek voltak.

Eudes atya 1658-ban a caeni királyi területen nagy telket vásárolt. 1664-ben a fölséges épületet átvette, a mely disze maradt a térnek és a melyre a város méltán büszke is volt.

1750-ben Auvry contancesi püspök szintén fölszólította Eudes atyát, hogy püspöki városában állítson föl seminariumot.

1653-ban Matignon lisieuxi püspök is hasonlóképp cselekedett és ugyanakkor kollégiumának vezetését bizta rá.

1656-ban Harlay roueni érsek is megbizta Eudes atyát seminarium alapításával, a mely 1660 óta 120 fölszentelendőt képezett ki.

1666-ban Maupas coreuxi püspök megígérte Eudes atyának, hogy a papnevelő igazgatását, a melyet építeni fog s a mely csak később jött létre, rá fogja bízni.

«Ezennel kijelentjük, hogy nagyon meg vagyunk elégedve ama papok szolgálataival, a kiket kezdettől fogva választottunk; megvagyunk elégedve azoknak a seminariumi ténykedésekben való szorgalmával, az egyházmegyénkbeli lelkek üdvössége iránt való buzgóságával, életük és erkölcsi viselkedésük jó példájával; mi nem akarunk másokat választani, mint ugyanazokat, a kikre nevezett seminariumunk igazgatását bíztuk és újra bizzuk».

1670-ben a rennesi seminarium alapítását, mely az Eudes atya által tartott missió következménye, a papok és a hivek jól fogadták.

Eudes atya életében hat nagyon virágzó seminariumot alapított.

1792-ben az Eudistáknak tulajdonukban, vagy vezetésük alatt 12 nagy és öt kis seminarium állt.

Párisban a Posta-utczában oly házuk volt, a melyet a Jézus-társasági atyák foglaltak el; a hol a fiatal Eudisták tanulmányaikat folytatták és a hol a buzgó papok a közös élettől elvonultak pár napi lelki fölüldülésre.

IV. FEJEZET.

A Menedékhely szeretetéről nevezett Mi Asszonyunk és azangersi Jó Pásztor szeretetéről nevezett Mi Asszonyunk intézete.

Eudes atya 10 éven át a tisztátalan és magukat a gonoszságra eladott személyeket kicsapongásaikból kiragadta.

Ámde nagyon gyakran azt látta, hogy az új alkalmak, a szokás hatalma, vagy a nyomor e lelkeket ismét az örvénybe sodorta.

Azon volt azért, hogy őket az állhatatosságban megtartsa. Ebben Lamy Magdolna nevű szegény asszony egy ideig segíté is; a ki a fiatal leányok jórészét vagy magához fogadta, vagy másutt helyezte el.

Ily föladatra azonban egy egyedül álló, magános és vagyontalan személy készsége kevés volt.

Eudes atya azért 1641-ben a jámbor és buzgó személyeket Caenben összegyűjté; a kik is beleegyeztek abba, hogy a szegény bűnbánókkal foglalkozni fognak és velük elzárkóznak.

E házat menedéki Mi Asszonyunknak nevezte el.

De csakhamar szakadás állott be. Eudes atyának 1644-ben segítséget kellett kérnie a Látogatás (Visitatio) kolostorától. Ez három szerzetesnőt küldött oda; a kik közül az egyik, a 44 éves Patin anya lett az első főnöknő.

A társaság ekkor a szeretetről nevezett Mi Asszonyunk címét nyerte.

Eudes atya e szerzetesnők számára szabályokat állított össze, a melyekben semmit se bízott a szeszélyre. A tisztaság jelképeül fehér ruhát adott nekik; továbbá ezüst-szívet, a melyet kívül a mellen kellett viselni; a rendes három szerzetesi fogadalomhoz pedig még azt csatolta, hogy a bűnbe esett nők megtérítésén fognak munkálkodni.

1653-ban Taillefer kisasszony bocsáttatott elsőnek a fogadalomra a Nagyboldogasszony — Maria de Assumptione — néven és ugyanakkor P. Eudes unokahuga vette föl a szent ruhát Harson Mária, a ki Kisasszony, Kisboldogasszony — Maria de Nativitate — nevet nyerte.

Ez új intézményt Róma 1666-ban erősítette meg. A társaság akkor 16 tagból állott.

Ugyancsak 1666-ban egy egyszerű ujonczot, Heurtaut kisasszonyt Rennesbe küldöttek, hogy ott új házat alapítson. Ő is vezette hosszú időn át ritka tehetséggel e társaságot és híressé lett egész Bretagneban.

1675-ben Henneboutban, 1676-ban Guirgampban alapított egy-egy kolostort.

P. Eudes halála után új kolostorok keletkeztek Vannesben, Toursban, Párisban.

Ezek a forradalmi zavarok idején föloszoltak, de utóbb, kivéve a vannesi házat, újra föléledtek s Franciaországban és a külföldön más 20 kolostort létesítettek.

Napjainkban a menedékházi szeretetről nevezett Miasszonyunk rendje egy új, életerős ágnek adott létet, az angersi Jó Pásztornak; a melyben ugyanaz a vér kering és ugyanugy él és mindig azzal is dicsekszik, hogy ő a tiszteletreméltó Eudes atyához tartozik.

1829-ben az angersi püspök ilei Montault ur öméltósága arra kérte a toursi főnöknőt, a szent Eufráziáról nevezett Pelletier Mária anyát, jönnie el Angersbe és alapítana ott házat a bűnbánók számára.

A forradalom előtt már volt ott egy, a Szent-Miklós-utczában, Jó Pásztor nevű.

Szent Eufráziáról nevezett Mária anya a Majna partján régi gyárban telepedett le.

Csakhamar azonban visszahívták Toursba, hogy ott a kolostori főnökséget töltsse be.

Nem is tért vissza Angersbe, csak 1831-ben.

Az angersi ház az ő okos és bölcs vezetése alatt nemsokára Poitiersbe, Grenobleba és Metzbe küldött szerzetesnőket.

A szent Eufráziáról nevezett Mária anya égvén a vágytól az általa mélyen tisztelt Eudes atya művét föllendíteni: arra gondolt, hogy egyetemes anyaházat alapít, a melytől mind azok a házak függjenek, a melyeket az angersi anyaház alapít.

Előre látta, hogy az intézmény nagy kiterjesztésére ez lesz az egyedi eszköz és nem is csalódott.

Az angersi püspök kérvénynyel Rómához fordult, a melylyel elérte, hogy a római udvar 1835-ben az egyetemes anyaházat brevében, levélileg megerősítette.

Ez időtől fogva a fa meglepő módon és gondviselésszerűen nőtt és ágait a világ minden tájára kiterjesztette.

Ma már 200-nál több kolostort számlál, a melyek közül 40 csupán Franciaország területén van.

- V. FEJEZET.

Jézus és Mária Kongregációja. (1643—1887.)

Eudes atya a missiók és a seminarium munkáját nem folytathatta egyedül. Munkatársakra volt szüksége.

Püspöke, Augennes jóváhagyásával öt társat gyűjtött és velük gyalog a Caentől három mérföldnyire fekvő Szabadító Miasszonyunkhoz vonult.

Eudes atyát főnöküké választották és írott szabály nélkül is a buzgóságnak és a szabálynak példaképeivé lettek.

Eudes nemsokára a szabályok összeállításába fogott, a melyeket két részre osztott.

Az első rész a Mi Urunk szabályai czímen a kongregáció gyermekeinek kötelességeit foglalta magában; a második a Szent Szüz szabályai czímen azok erényeit.

Ezek a szabályok kivonva mind a Szentírásból, a keresztény és a papi élet rövid kivonatát alkotják.

A rendeleteket és a rendszabályokat, a konstitucziókat is összeállította, a melyek a legkisebb részletig fölsorolják a módját annak, mikép kell a szabályokat megtartani.

E konstitucziók szerint Jézus és Mária Kongregációja fogadalmakat nem kívánt és kétféle személyekből állt; u. m. papokból és világiakból.

Eudes e konstitucziók megerősítése végett hiába fordult Rómához.

Fölingерült ellenségei, főleg pedig a janzenisták alattomos cselszövéseikkel minden törekvését megghiúsították.

E konstitucziók csak 1864-ben lettek megerősítve.

Sőt, ellenségei azt közölték ki Molé ur öméltóságától, hogy a caeni papnevelő kápolnáját bezárják, egy másikat pedig lerontsanak.

Eudes atya alázatosan tűrte e megpróbáltatást, a mely három évig tartott és a mely összes szenvedései között reá nézve a legfájdalmasabb volt.

Ellenségei azonban itt még nem állapodtak meg.

Sikerült haragra ingerelniök ellene és a kongregáció ellen a királyt is.

A kongregáció nem is terjedt azóta oly rohamosan.

Egy ujonczházat, t. i. próbaházat alapított csak a contancei egyházmegyében.

Az ifjak kiképzése itt oly szilárd volt, hogy a janzenizmus tévelye

egyiküket se mételyezte meg és hogy a forradalom egyiküket se ámitotta el.

Ellenkezőleg, hűségük miatt sokat megöltek. Ezek között volt Herbert, XVI. Lajos gyóntatója; Frank, a contancei papnevelő kormányzója és többen mások, a kiket lemészároltak.

A kongregációnak a forradalomig 8 általános főnöke volt.

Az Eudisták 1826-ig szétszórva laktak.

Ekkor Rennesben összegyűltek s általános főnökül a rennesi papnevelő régi kormányzóját Blanchardot választották és ezzel a kongregációt újra életre keltették.

Manapság virágzó kollegiumaik, missió-telepeik, papi házaik vannak, Kanadában és Kolumbiában kollegiumaik.

VI. FEJEZET.

Jézus és szűz Mária szent Szive tiszteletének megalapítása és terjesztése.

Mindenki tudja, hogy a szentséges Sziv tiszteletének elterjedése főleg a b. Alacoque Margitnak tett kijelentésekre vezethető vissza.

Azt azonban kevesen tudják, hogy ez ájtatosságot Eudes atya már akkor terjesztette, mielőtt még Margit a Látogatás kolostorába lépett volna és hogy ő azt a rennesi, a rodezi, a contancesi, az eureuxi, a roueni, a bayeuxi, a lisieuxi papnevelőkben és sok más egyházmegyében már 1671-ben megtartotta.

Margit csak ezen 1671 év végén lépett a kolostorba, az első kijelentést csak 1673-ban kapta; a látogatási szerzetesnők pedig a szent Sziv ünnepét csak 1689-ben ülték meg Dijonban.

Sőt, mi több, ekkor és azután hosszú időn át az Eudes atya által szerkesztett officiumot és szentmisét használták.

E zsolozsma nyomtatva már 1674-ben meg volt a montmartrei szerzetesnők kóruskönyveiben, a kik már akkor énekelték Eudes atyával ugyanazon a területen, a hol most Jézus szent Szive bazilikája áll, hogy: «Örüljünk és örvendezzünk, dicséretet zengvén és magasztalván Jézus szent Szive kiváltságait».

Ugyanez időben hirdette és kiterjesztette kedves ájtatosságát Eudes atya az Orsolya-, a Kármelita-, az Oltáriszentségi-, a Szent-Benedekrendi- stb. szerzetesnők kolostoraiban.

Ajánjuk olvasni erre vonatkozólag főtisztelendő Doré atyának «P. Eudes János, Jézus és Mária szent Szivének első apostola» című érdekes és bölcs munkáját.

Meg kell említenünk, hogy szűz Mária szent Szive ájtatossága nem

kevésbé volt kedves Eudes atya előtt. Ünnepeét 1643-ban a caeni papnevelőbe és a Szeretetről nevezett Mi Asszonyunk intézetébe hozta be.

1648-ban Eudes atya egyik missiója alkalmával, február 8-án, az autuni székesegyházban, közel tehát az akkori hathónapos Margit Mária bölcsőjéhez, nagy fénynyel ülte meg.

Ez ünnep ott állandóvá lett, mert Margit Mária 27 évvel később február 8-át, szűz Mária szent Szive ünnepét, mint oly napot jegyzé föl, a mely ájtatossága miatt a legkedvesebbje volt.

Ez ájtatosság Eudes atyánál oly szoros összefüggésben állt Jézus szent Szive ájtatosságával, hogy himnuszai, leczkéi, antifonái gyakran ez imádandó Szivről beszélnek.

E két ünnep: Jézus szent Sziveé október 20-án és szűz Mária szent Sziveé február 8-án, Eudes atya intézeteinek két fő védő ünnepe lett.

E szent pap birta megérteni, hogy Jézus és Mária szeretete ugyanegy forrásból ered; vagyis, hogy e szent Szivekben volt az egyedüli orvosság a janzenizmus ellen, a mely hideg és élettelen vallást hirdetett.

Példáját követve, összes lelki gyermekei azután mindig azon voltak, hogy e tiszteletet terjeszszék. Lelki fiai egyikének, Hébert atyának sugallatára ajánlotta föl magát XVI. Lajos a szentséges Szivnek.

VII. FEJEZET.

A szent Sziv harmadik rendje.

Nem haligathatunk Eudes atya harmadik családjáról se, a mely legalább 15.000 tagot számlál. Ez a «Csodálatos Anya szent Szive gyermekeinek társulata», a mely e néven ismertebb: «A szent Sziv harmadik rendje».

1648-ban alakult oly egyénekből, a kik tökéletesebb életet kívántak élni, de a szerzetesi pályára bármily oknál fogva nem léphettek.

Férjes nők, vagy 25 évnél fiatalabbak e társulatba be nem léphettek.

Ezek a jámbor leányok a világban élnek és külsőleg nem különböznek másban a többi nőktől, mint egyszerűségükkel; főleg a gonosz időkben fontos szolgálatot tettek és tesznek ma is a gyermekek oktatásával, megtanítván őket az imádságokra, a katekizmusra, gondoskodván az öregekről és a betegekről, eltemetvén a halottakat és virrasztván mellettük.

Jámborságukkal minden megpróbáltatások idején, türelmességükkel mindenkor kitűntek.

Bretagne és Normandia különféle egyházmegyéiben vannak főleg elterjedve.

VIII. FEJEZET.

Eudes atya iratai és utolsó évei.

Eudes atya munkáinak és iratainak csak rövid áttekintése is ámulatba ejt és azt a kérdést veti föl előttünk: hogyan birt egy ember egyszerre oly sok munkát sikeresen elvégezni?

Nagy hézagot hagynánk életiratában, ha meg nem emlitenők, hogy nagyszámu iratai hittudományát és jámborságát egyaránt hirdetik.

Ily rövid vázlatban nem sorolhatjuk föl őket egyenkint és nem is ismertethetjük.

Csak azt hozzuk föl, hogy utolsó és a legvaskosabb irat, a melynek czime: «Az Isten Anyjának csodálatos Szive» az első munka, a mely e szent Sziv ájtatosságát hittudományilag és mesterileg védi.

A szerző főczélja: mély tiszteletet gerjeszteni e két páratlan szent Sziv iránt.

Minden oldal jámbor apostolunk szeretetét hirdeti.

Utolsó dobbanása ez ama léleknek, a mely már nem tartozott a földhöz, de a mely már szárnyait kezdte bontogatni.

Valóban ugy is volt, mert Eudes atya e könyv utolsó lapját 1680 július 25-én befejezván, erős lázba esett.

A tiszteletreméltó aggastyán erőit fogyni érezvén, hogy kongregációja jövőjét biztosítsa, elővette szabályait.

Gyűlést hívott egybe, a mely könyörgésére általános főnököt választott: Camilly Blouet, a contancesi papnevelő kormányzóját.

Eudes atya, az agg pap, födetlen fővel azonnal annak lábaihoz letérdelt, a kit főnökének és atyjának tekintett és ebben a helyzetben áldását is kérte, hivatkozva a tiszteletre és az engedelmességre, a mely neki, mint általános főnöknek jár.

E pillanattól fogva Eudes atya csak örökkévalóságával foglalkozott, a melyet közeledni érzett.

Kéziratot adott környezetének, a melyet már régebben megszerkesztett és a mely a halálra való készület szabályait közli részletesen.

A szent utavalót kérte, hogy azt teljes öntudattal vehesse föl.

Kérését teljesítették.

Mikor a mi Urunkat szobájába hozták, semmi se tarthatta vissza. Fölkelt, két társára támaszkodva a padlóra térdelt. A buzgóságtól és az áhitattól szinte lángolt, a melyet sem a kor, sem a szenvedés meg nem gyöngetett. Társaihoz bucsuszt és buzditást intézett és őket könnyekre fakasztotta.

1680 augusztus 19-én hunyt el Nagyboldogasszony nyolczada alatt. Boldogan költözött el, hogy megtalálja azt, a kinek utolsó munkáját és egész életét szentelé.

A mit kívánt, szinte aggályos lelkiismeretességgel teljesítették.

Ha lennének még valami kívánságaim, jegyzé meg végrendeletében, az az lenne, hogy testemet a Jézus és Mária szent Szíveinek följánlt caenei templomunkban temessék el.

Helyotnak «A szerzetes rendek történeté»-ben ezt olvassuk:

A mint halálának hire elterjedt, a nép annyira odatódult Isten e hű szolgájához, hogy alig lehetett eltemetni.

A versenyzés, a melylyel kiki igyekezett neki megadni az utolsó tiszteletet; a dicséretet, a melyekkel mindenünnen elhalmozták, eléggé megmutatták, hogy Isten megdicsőíti a mennyországban azt, a kit az emberek e földön annyira megtiszteltek.

Fischer Ágoston.

A gyakori és naponkénti szent áldozás.

Ily czimen kedves kiállítású és magvas tartalmu könyvecske jelent meg Esztergomban, Buzárovits Gusztáv könyvnyomdájában. Az 57 lapra terjedő könyvecskének, mely egyházi írók műveiből vett idézetekkel s csattanós példákkal igyekszik megkedveltetni az Ur szent testének magunkhoz vételét, ára 30 fillér.

Adjatok áldozókat!

OLY időben élünk, «a mikor minden oldalról támadják a vallást és a katholikus tant, a mikor Isten szeretetéről és a jámborságról beszélve, sok kívánni való van».

Igy beszél X. Pius pápa.

S az ő szemében mi a szükséges gyógyszer? Az, hogy a keresztény nép áldozzék gyakran sőt naponként.

Nem így beszéltek néhány évvel azelőtt azok, a kik e szemrehányást intézték Franciaország tanítással foglalkozó szerzeteseihez: mi kérjük őket, hogy neveljenek embereket, férfiakat és ők áldozókat küldenek nekünk!

E szó igazságtalan sok szempontból. De pusztán erre az ellentétre szoritkozva — férfiu és áldozó — azt kérdezzük:

Hol vannak tehát a valódi férfiak az áldozók során kívül? Ismerünk elég pénzsóvár, élvhajhászó embert; hanem mutassatok áhitatos, áldozatkész embereket a gyakorlati keresztényeken, azaz áldozókon kívül!

És mit jelent e káromló ellentétbe helyezése a férfiaknak és az áldozóknak? Talán megfélekedzik az Ur Jézus férfiakat csinálni azokból, a kik vele egyesülnek? Mily módszert találtak fel különben jellemes emberek, bátor keresztények alakítására, az élet, az erő kenyere nélkül?

Nem voltak talán férfiak — és pedig a javából valók — az első keresztény kornak naponkénti áldozói, a kik, midőn távoztak az Oltári-

szentség asztalától, olyanok voltak, mint az oroszán, oly lángolók, mint a tűz, (ignem spirantes) tüzet leheltek, hogy azon kor írójának nyelvén beszéljek? Krisztus szent teste nélkül nem vélték volna magukat elég bátraknak, hogy szembe szálljanak a kinokkal. A mikor pedig azon a ponton voltak, hogy hitvallók, vértanúk legyenek, azon buzgólkodtak, hogy még egyszer legyenek buzgó áldozók.

Azt kellene tehát mondani: nekünk nem volt elegendő áldozónk, ime ezért botlanak annyiszor az emberek. Adjatok nekünk áldozókat s akkor lesznek férfaink is. Ha van még egyáltalán orvoslás azon sok hitelhagyásra, a melyet a pápa és püspökök megsiratnak, ez csak ez egyetlen lehet: Adjatok több áldozókat!

Az első keresztények csak egy kis csoportot képeztek a pogány világban, hanem ők szétoszoltak és magukkal vitték egy rendíthetetlen meggyőződésnek büszkeségét és Jézus Krisztusnak erejét. Innen van az, hogy ők lettek a kiterjedt római birodalomban az a kovász, mely erjedésbe hozta az egész tésztaanyagot.

Napjainkban a keresztények alkotják a nagy sokaságot. Ha azonban ők nem támaszkodnak a bennük élő Krisztusra, ingadozó hittel és erőtlen akarattal fognak a világba kimenni. A helyett, hogy a föld sava lennének, a pogányságba visszatérő világ mótelyének áldozatai lesznek.

Áldozókat, áldozókat adjatok! E felhívás kiáltásába nem fárad bele X. Pius hatalmas szava.

Gyermekek, ifjúk, válaszoltok-e atyátok megindult felhívására?

Ha az Ur Jézus hívna titeket, hátat fordítanátok-e neki? Ma helytartója hangoztatja az Ő szavát!

Gondolat. A mint az Oltáriszentség az üldözés napjaiban a hősiség iskolája volt, nem lesz-e a közönséges életben a férfiasság iskolája?

Coubé jézustársasági atya.

Minden jónak kuforrása.

Ime mit beszélt el az 1888-iki párisi eucharisztikus kongresszuson Doutreloux, Liège városának püspöke.

«1887. év deczember havába elmentem Don Boscohoz, hogy sürgessem a szaléziánus oratorium felállítását püspöki székhelyemen.

— Méltóságos Uram — mondá ő — az, a mi engem rábirt arra, hogy sok más kérelem daczára Méltóságodét fogadjam el, nem más, mint hogy Liège a legméltóságosabb Oltáriszentség városa. A hova csak az én szerzeteseim eljutnak, arra törekeshnek, hogy az Oltáriszentség iránti ajtatosságot és különösen a gyakori szent áldozást terjesszék.

Azután a meggyőződés azon kenetteljességével, melyet hallani kellene, hogy megismerhessük, hozzátette:

— Minden jónak kutforrása ez!

Minden jónak kutforrása! Sohasem fogom elfelejteni azon férfiúnak szavát, a ki korunk munkásosztályának legnagyobb reformátora. E szó azonnal megmagyarázott nekem mindent mindannál jobban, mint a mit én tudtam volna szemlélni vagy meghallani.

Uraim, kövessük e szent férfiú példáját és meritsünk hasznát az ő szavaiból!»

Valóban minden jónak kutforrása!

A szent áldozás imádság! Imádkozni annyi, mint magára vonni a jó Isten kegyelmeit; áldozni annyi, mint magában birni Istent, irgalmas jószágának minden kincsével. A szent áldozás a hatalomnak, hatályosságnak tetőpontján levő imádság.

A szent áldozás ellenállás a bűnnek. Hallgassuk meg aquinói szent Tamást. «A bűn a lélek szellemi halála. Ugy védjük meg az ellen, a mint a testet védjük a természetes halál ellen. Vagy megerősítjük a természetet élelemmel és gyógyszerrel, vagy megvédjük fegyverzettél külső támadások ellen. Az Oltáriszentség egyszerre eledel is a léleknek, gyógyszer és fegyverzet is a gonosz lélek támadásai ellen.»

A szent áldozás a tisztaság. Az Ur Jézus tiszta teste leghatalmasabb ellenmérge a nemtelen szenvedélynek. «A kielégíthetetlen élvezetvágy — mondja XIII. Leó — égeti az összes embereket ifjúságuk első napjaitól kezdve, mint egy betegség méhelye. Az isteni Oltáriszentség azonban kitűnő gyógyszert szolgál nekünk e rettenetes baj ellen.»

A szent áldozás áldozat. Ugyanis ezt követeli és sugallja. Hány apró győzelmet kell aratnia önmagán sokszor az áldozónak, míg az Ur Jézushoz jut? Korábban kell kelnie, többet imádkoznia, a templomba mennie, a szív tisztaságára törekednie, küzdenie emberi tekintetek s a szülők és jóbarátok érzéketlensége ellen stb. Különösen a szent áldozásban halljuk az Ur Jézus felhívását, hogy nagyobb pontossággal végezzük mindennapi kötelességeinket, tökéletesen mondjunk le némely dologról, áhítatosabbak legyünk.

A szent áldozás a föltétlen és tökéletes hit. «Az az ember, a ki áldozik, azt mutatja, hogy ő nem elégszik meg a vallásosság vagy erkölcsösség valamelyes fogalmával... Bebizonyítja, hogy ő elfogadja a vallást teljességében, elismeri a legrejtelmesebb hittitkokat, éli a legbensőbb életet, magáévá teszi a legkifejezőbb áhitatgyakorlatot, azt, a mely magában foglalja a többi.»

Coubé atya.

A szent áldozás maga az állhatatosság. «Hidd el, hogy a szent áldozáson kívül nincsen más, mint a bátorság és gyengeség váltakozása és hogy az igazi erő, a győzhetetlen erő azon keresztények osztályrésze, a kikben az Ur Jézus állandóan jelen van.»

De Sonis.

Egy szóval, a szent áldozás az élet, a teljes és bőséges élet, a milyent

az Ur Jézus akar! E szó mindent megmond. Erő ez és jólét. «A ki eszi az én testemet, az élet lesz őbenne! A ki nem eszi az én testemet, nem lesz az élet őbenne!»

A közönyösökhöz.

— Meggyőződve arról, hogy sorvadás fenyeget és hogy három hónap múlva elpusztulsz, ha nem veszesz magadhoz mindennap egy tápláló husdarabot, vajjon sokáig kéretnéd-e magad e mentő eszköz elfogadására?

És lelkedet nem félted a szenvedély sorvasztásától és a bűn halálától? Fogadd tehát azt a mennyei eledelt, mely megelőzi e szerencsétlenséget: «A ki nem eszi az én testemet, nem lesz az élet őbenne!»

— Nincsen időd a szent áldozáshoz járulni? Ez nagyon terhes? Környezetedben nem szokásos?

Helyes! Meglehet azonban, hogy ez okokra felelet is van. Hailgass csak rám:

Odaállok majd a templom ajtajához és osztogatom majd az ezerkoronásokat. Lenne időd eljönni? Talán nagyon nehéz volna? Megakadályoz-e majd a szomszédok ellenszenve?

És most ítélj magad, mennyit érnek a te ürügyeid, melyekkel kivonod magadat az Üdvözítő sürgős hívása alól? Hisz valóságos káromlás volna kevés pénzt egyetlen egy szent áldozás gyümölcseivel összehasonlítani, vagy anyagi, mulandó előnyt az istenivel, örökkévalóval.

— Ha találkoznál egy szegény, a hosszú uttól elcsigázott vándorral, vagy egy erőtlen, éhségtől munkaképtelenné lett munkással, azt mondanád: E szerencsétlen nem táplálkozott régen, adjunk neki valami erősítő eledelt s majd tovább megy, tovább dolgozik.

Ráismersz-e a vándor és munkás képében önmagadra? Tedd ugyanazt istenített lelkedért, a mit tennél tested jólétéért.

A szép példa.

Egy 16 éves fiatal tanuló elhatározta magát a lelkigyakorlatok alatt a naponkénti szent áldozásra. Három hónap múlva így irhatott a lelkigyakorlatok vezetőjéhez;

«A legnagyobb öröm, a melyet Önnek hírül adhatok, az, hogy mondhatom, miszerint naponként megújulnak bennem a lelkigyakorlatoknak gyümölcsei. Jó tanácsai nagyon hatottak rám. Mindennap áldozom és úgy tetszik nekem mostan, mintha nem tudnám egy napon sem elmulasztani. Boldogabb nem is lehetnék. Elejétől kezdve a kegyelem állapotában maradtam és nagyon kevés bocsánatos bűnt követtem el. Mindig, a mikor Jézus szivemben van, imádom Őt, hálát adok és átadom magam neki. Felajánlom szivemet, hogy őrizze szentséges Szívében; felajánlom életemet,

Imádkozom hozzá szüleimért, előjáróimért, jótevőimért, ellenségeimért, ha esetleg volnának.

Mindennap szépen megáldozom s remélem, hogy Isten kegyelméből még sokáig folytathatom. Megesik többször, hogy hálaadás közben elszórázom, ez azonban sohasem tart sokáig, mert azonnal visszatérek Jézusomhoz. Azt hiszem, hogy ebben nincsen semmi bűn. A mi a megszokást illeti, még nem tapasztaltam hátrányait s óhajtom, hogy sohasem ismerje meg.

Szeretném, ha kijelölne néhány testi önmehtagadást. Már próbálkoztam néhány nyal, hanem több is kellene, mert legalább egyszer naponként kellene valamit végeznem. Bizonyos napokon böjtöltem, visszatartottam magam az étkezés közti evéstől, máskor pedig a nyalánkságoktól, vagy más kisebb áldozatokat hoztam.

Már régen hív az Isten szava a papság rendjébe, hanem úgy érzem, hogy a távoli missióknak kell magamat szentelnem...

E boldog gyermek megengedte nyilvánosságra hozni az Oltáriszentség nagyobb dicsőségére hálájának e bizonyosságát azon sok jó gyümölcsért, melyet az Oltáriszentség lelkében munkált. Az idő csak megszentelte e hűséget és megnövesztette ez elbájoló buzgóságot.

A jó szent áldozások titka.

Minden, a kegyelem állapotában és jó, jámbor szándékkal végzett szent áldozás hasznot hoz a léleknek; szorosabban fűzi az Ur Jézushoz, bőségesen táplálja természetfölötti életét, gazdagítja erényekkel és kegyelmekkel. Így nyilatkozik róla a Szentatya. Egy theologusnak, egy papnak, egy aszketikus írónak sincsen joga szükségesnek nyilvánítani a szent áldozás gyümölcsének elérésére tökéletesebb előkészületeket, sem pedig megállapítani a szent áldozások számát a tett előhaladás szerint, a mint egykor tették. E figyelmeztetést számításba kell venni különösen azért, mert az 1905-ik évi pápai határozat megjelenése előtt bizonyos aszketikus könyvek kissé más hangon irtak.

Mindamellett a Szentatya arra emlékeztet, hogy «a szentségek annál nagyobb hatást idéznek elő, minél jobban elkészültek fogadásukra a bennük részesülők.» Különösen a gondos készülés és az áhítatos hálaadás által járuljunk méltóan az isteni jótéteményhez. Törekedjünk tehát a lehető legnagyobb szorgalomra e tekintetben.

«Szent áldozásod akkor lesz jó és áhítatos — írja de Ségur püspök — a mikor élő hittel, nagy gondnal készülsz rá; a mikor a téled telhető összeszedettséggel és buzgalommal imádkozol; a mikor azzal a komoly elhatározással jössz vissza az oltártól, hogy igazán keresztény módon akarsz élni kötelességeid pontos teljesítése által és jellemedre való vigyázás által. Ha Isten ezek után vigasztalásait küldi, annál jobb; ha azonban nem

küldené el, alázódjál meg és mondd meg az Ur Jézusnak, hogy te az Övé vagy, a mint Ő a tied.»

Nem lehet eléggé ajánlani azt az erős föltételt, hogy minden szent áldozásban akarjunk valami különös kegyelmet magunk vagy mások számára elnyerni.

Dicséretes dolog egy imakönyv használata, hogy elkerülhessük a lélek szórakozását vagy az egyhanguságot hanem a könyv ne legyen más, mint egy segédeszköz a személyes, belső ima és az Ur Jézushoz intézett saját kérelmeink serkentésére. Krisztus követésének több fejezete szolgáltatja majd a kitünő előkészületi és hálaadási imákat a szent áldozáshoz. A következő vázlat bemutatja azon érzelmeket, melyeknek felkeltésére kell törekedni. Arra kell azonban fordítani a legfőbb gondot, hogy azoknál időzzünk, a melyek leginkább táplálják áhitatunkat, anélkül, hogy sorba vennők az összeseket.

Elmélkedés a legméltóságosabb Oltáriszentségről.

Bouillerie, carcassonei püspöktől.

Konkoly az Oltáriszentség mezején.

I.

Nem sokat ér, ha az Oltáriszentség magját a maga rendje és módja szerint elvetjük, ha engedjük, hogy az ellenség konkolyt hintsen rája. (Máté 13.)

«Egy ember jó magot vetett földjébe. Mikor pedig aludtak az emberek, eljőve az ő ellensége és fő-

lül konkolyt vete a buza közé és elméne.» (Máté 13, 24, 25).

Azaz az alatt, míg aludtak, a kiknek a földet őrizniök kellett volna, eljött az ellenség és elvetette a konkolyt.

Figyelve- figyeljük meg az első körülményt, mert bőséges anyagot kell szolgáltatnia a jó feltételekhez.

Mikor tehát a családatya lelkünk földjére jött, mikor ott termékeny magot vetett el, a melyet szent testével táplált és isteni vérével öntözött, akkor az irigy ellenség e föld környékén barangolt, amelyet az Oltáriszentség termékenyített és amelynek őrizete reánk bízott.

A Szentlélek eme figyelmeztetését kell tehát főleg eszünkben forgatnunk: teljes vigyázattal őrizd szivedet; *omni custodia serva cor tuum.*

Éber figyelmetek teljes megfeszítésével vigyázzatok azért e megis-

tenített földre, mert ebből fakad az élet, ebből erednek az aranysárga kalászek, a tápláló gabona, a melynek minket az örök életre kell táplálnia *quoniam ex ipso vita procedit*.

Boldog földmives! Maga a föld Ura, mestere fáradt a vetéssel.

Rajtatok most a sor, e mag fejlődését követnetek.

A föld kezd megnyilni.

Hallgassátok a mélyében végbenő lassu, de erős fejlődés zugását.

Kellemes és jótékony meleg növeli, csiráztatja a mennyei magot, a szár már látszik és ti legott örültök, hogy látjátok, mint hajt ki szemetek előtt s nyilik az igazság eme napja láttára, a melynek sugarai azt beragyogják.

Nemsokára itt az aratás, a kalászek teltek, melyeket a mennyei Atya kévékbe kötve, örök magtárába, csűrőbe kíván zárni, gyűjteni.

Mindamellett vigyázzatok és meg ne feledkezzetek róla, hogy itt az ellenség is és hogy feltétlenül vigyázni, őrködni kell.

Kezei telvék konkolylyal, ezzel az élődi maggal, a mely a legbősegebb nedveket is felszívja; a mely maga körül kábitó illatot terjeszt, a mely részegít, tespedésbe és oly bágyadtságba vet, a mely nagyon közel áll a halálhoz.

Ha csak pillanatra is felhagyunk az éber őrködéssel: a rosszul őrzött kerítést azonnal átugorja, beveti a földet, a melyet Jézus akart megter-

mékenyíteni, mi pedig szomoruan és sirva futhatunk a Mesterhez és mondhatjuk neki:

— Uram, konkoly terem a földünkön!

II.

Vigyázzunk, hogy bűneink nagy száma és súlyos volta ez isteni magot lassan-lassan el ne fojtsa és így az utolsó napon ne vettessünk, mint nyaláb konkoly, a tüzre.

«Mikor pedig felnőtt a vetés — mondá az Üdvözítő — és termést hozott: akkor feltetszék a konkoly is.

Ekkor eljövén a családos ember szolgálai, mondák neki:

— Uram! nemde jó magot vetettél földedbe, honnét vagyon tehát konkolya?

És mondá nekik:

— Ellenséges ember cselekedte azt.

A szolgák pedig kérdezik őt:

— Akarod-e, hogy elmenjünk és kiszedjük azokat?

És mondá:

— Nem, nehogy a konkolyt szedvén: kigyomláljátok azzal együtt a buzát is.

Hagyjátok mind a kettőt felnőni aratásig és aratás idején megmondom az aratóknak: Szedjétek ki előbb a konkolyt és kössétek azt kévékbe megégetésre, a buzát pedig gyűjtsétek az én csűrőmbé.» (Máté 13, 26—30.)

Unde ergo habet sisaniam?

Honnan van, hogy konkoly terem földünkön?

E szerencsétlen növény, a mely csak arra való, hogy a tüzre vetessék, mert elszárad a nélkül, hogy termést hozott volna; mért nőtt fel az oltáriszentségi mag helyett?

Az ellenséges ember vetette el, de a mi hibánk folytán; mert nem vigyáztunk, büntetésül esett szivünk földjébe.

Nem virrasztottunk: szivünk azért kísértetbe esett és elbukott.

A bünök fékevesztett rohammal következtek egymás után; sokaságuk minket nagyon lenyomott, gonoszságuk az angyalok orcáját eltakarta.

Szentségi szegény buza, hogyan nőhetsz te e konkoly mellett?

Ez nagyon buján nő, a föld nedvét nagyon kiszívja.

Mialatt pedig te, sajnos, a kevés táplálék hiánya miatt csak vékony szárat hajtasz; azalatt az megszedi magát, téged minden oldalról ellep és lassan mind a száradat, mind a magvadat elfojtja.

Az aratás idején a föld ura azt mondta aratóinak:

— Szedjétek ki előbb a konkolyt és kössétek kévékbe megégetésre; *ad comburendum.*

Oh, mint félek, látván, hogy oly sok keresztény mily hanyagul vigyáz a választottak gabonájára; úgy hogy mikor a halál aratni jön földünkre, csak konkolyt talál rajta, a melyet is kévékbe kötve, ezt az átkozott növényt az örök tüzre veti, a mely az ördögnek és angyalainak készített!

III.

Sőt úgy éljünk, hogy az Oltáriszentség minket lassan-lassan megtisztítson és keletkező szenvedélyeink csiráit egymásután elfojtva, az utolsó napon mennyei Atyánknak buzgó áldozásainkat jócselekedeteinkkel egyesítve, mint áldott kévét mutat-hassuk be, a melyet ő majd örök csürében megtart.

Ellenkezőleg, mily örvendetes annak a léleknek az aratása, a mely a földjére vigyázott, a mely bensejében nagyon is érezvén, hogy bünre ingerlő szenvedélyeinek csirája kíván gyökerezni, sarjadzani akar, az Oltáriszentség magjából akar táplálkozni, mindannyiszor fokozott buzgósággal közeledik az angyali vendégséghez, hogy lassan-lassan megtisztulva a rossz nedvektől, a föld az erények jó magvával gazdagodjék és következőleg szenvedélyeit elfojtva, csirájából csak erős szár sarjadzhassék ki.

Az aratás ideje ily körülmények között jöhet; mint e föld készségesen várja a kaszálást.

A kis konkoly kévét, a melyet az angyalok talán még találnak, az engesztelés tüze nagyon gyorsan felemészti, az örvendező és diadalmas hű lélek pedig áldott kévéjét az örök csűr kapujához viheti.

Az angyalok eléje sietnek ezen bőséges aratással megterhelt karok elé, mint testvérek kísérik és dicsőséget zengenek e győzelmes kezeknek, a melyek az Oltáriszentség ka-

lászaít mutatták be, a választottak gabonáját, oly kévében, a melynek telt kalászaít az elismerés bizonyos nemével hajolnak meg a Bárány trónja előtt.

Oh keresztény lélek!

Oh, mezeje az Oltáriszentségnek!

Miért vonakodol attól, hogy aratásodat a gyakori és buzgó áldozással gyarapítani igyekezzél, növelvén magadban az isteni magot, hűségeddel minden jócselekedet iránt, a melyre az Oltáriszentség tanít; minden erény iránt, a melynek kulcsát kezédbe adja! minden áldozat iránt, a melyre csak ihletni bír?

Fischer Ágoston.

Az Erzsébet-Örökimádás-templomra adakoztak: Hirsch Anna Matild aranylánczot éremmel és egy aranygyűrűt, özv. Brauch Károlyné 2 k, Szirmay grófnő az öröklámpára 100 k, Perruchon Teréz 10 k, Mártván József 10 k, özv. Brauch Károlyné 2 k, özv. Sztás Jánosné 4 k, perselyben begyűlt 27 k 64 f, Vác egyházm. területéről 8 k 20 f, Fábry Sarolta útján 13 k, Lafrankó Károly ur ivén 10 k, Goszthonyi Mihályné 50 k, Laub Jánosné útján Ó-Buda: Raab Józsefne 1 k, dr. Reisz Mórné 2 kor., Koller Jánosné 1 k, Stern Mihályné 1 k, Weber József 2 k, Részely Károlyné 1 k, Hockenmüller Mihályné 1 k, összesen 9 korona. Kapitán Johanna 200 kor.

Szerkesztő: Dr. Breyer István.

WALTHER GIDA

az arany érdemkereszt tulajdonosa.

Országos üvegfestészete

Budapest, VIII., Horánszky-utca 13.

Készít művészi kivitelű festett templomablakokat a legegyszerűbbtől a leggazdagabb kivitelig jutányos ár mellett

1906-ban készült munkák:

Bártfai Szt. Ferencz-rendi templom 11 ablak,
Szabadkai közkórházi kápolna 9 ablak,
Német-Prónai új templom 40 ablak,
Aranyos-Maróthi pléb.-templom 5 ablak,
Deési (Erdély) Szt. Ferencz-rendi temp. 31 ablak,
Felső-Vereczkei (Bereg megye) templom 8 ablak,
Ungvári főpléb.-templom 4 nagy ablak,
Baróti (Erdély) templom 7 nagy ablak,

Komáromi főpléb.-templom 3 nagy ablak,
Gyöngyösi Szt. Ferencz-rendi templom 9 ablak,
Monoki (Zemplén) templom 6 nagy ablak,
Budapesti örökim. kápolna és zárda 29 ablak,
továbbá: esztergom-vizivárosi, szekszárdi, besztercebányai püsp. vártemp., zombori, budapesti Mária-Kongregáció házikápolnája, likavkai (Liptóm.) stb. templomok festett ablakai.

Szines mintarajzokat díjmentesen küldök. Kivátnatra saját költségemen a helyszinre utazom.

Ő csász. és apostoli királyi felsége legmagasabb elismerése. Sokszorosán kitüntette

RÓTH MIKSA

cs. és kir. udvari üvegfestő

Budapest, VIII., Kender-u. 22. és 24. sz.

Mindennemű üvegfestmények a legegyszerűbbtől a leg-
gazdagabb kivitelig. Diszes üvegmozaik-munkák
velencei modorban.

Sokszorosán
kitüntette ■

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET
KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály kiskunmajsai plébános.

Előfizetési ára :

Egész évre csak 3 korona.

Félévre csak 1 kor 50 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Kiskunmajsán.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

*Egyházi ruhák
és fehérneműek.*

*Egyházi és egyleti
zászlók. Műhimzés.*

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntette: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

*Magyarország legrégibb
egyházi szerek és zászlók gyára*

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ó cs. és kir. fenségeinek udv. szállítója

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 15. szám alatt.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

*Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák
berendezéséhez szükséges tárgyait a leg-
jutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben,
nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika
és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.*

*Tűzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-
egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.*

*Szentszobrokat, csillárokat, cibo-
rium és kelyheket. Fali és oltár-
gyertyatartók és oltárlámpákat.
Monstranciák, stáció-képek,
oltárok, Urkoporsókat stb.
Nagy választék arany, ezüst és
selyemhimzésekben, valamint
himzett egyházi ruhákban.*

*Régi ruhák javítását, valamint
kelyhek, ciborium, monst-
ra, oltárlámpák, oltárgyertya-
tartók megezüstözését vagy
megaranyozását elvállalom és
olcsón készítem el. Képes ár-
jegyzéket és költségvetést kívá-
natra bérmentve küldök.*

